

بیشتر

احسان بیکایی

سر ادوین چادویک

اقدام‌های کنج‌گراانه و پشتکار یک ژورنالیست در سال‌های ابتدایی قرن نوزدهم باعث شد که این روزنامه‌نگار در اواسط این قرن «پدر علم بهداشت محیط و سلامت عمومی» نام بگیرد.

«ادوین چادویک» در ابتدای قرن نوزدهم به دنیا آمد و در ده سالگی از منچستر به لندن رفت تا مدتی بعد و در جوانی برای امرار معاش روزنامه‌نگاری کند. او بیشتر درباره وضعیت اجتماعی و اوضاع سیاسی لندن دوره ویکتوریایی می‌نوشت. به زودی نوشته‌های او نظر «جرمی بنتام»، استاد کالج سلطنتی لندن را به خود جلب کرد و چادویک منشی مخصوص او شد. تأثیر فلسفه و نظریات بنتام بر چادویک، به خصوص در زمینه اصلاحات قانونی و قضایی، سبب شد تا او تحقیقاتش را در مورد بعضی قوانین خاص شروع کند. نوشته‌ها و گزارش‌های چادویک در مورد وضعیت و حشمتان طبقه کارگر و آثاری که محیط و فضای زندگی بر روی سلامت می‌گذارد باعث شد تا در سال ۱۸۳۲ یک کمیسیون سلطنتی که برای تحقیق در مورد عملکرد قوانین کهنه و ناکارآمد طبقه کارگر تشکیل شده بود، وی را به عنوان دستیار اول خود برگزیدند.

کمیسیون قرار بود راجع به قوانینی تحقیق کند که پارلمان بریتانیا مدت‌ها قبل در سال ۱۶۱۰ برای کاهش فقر وضع کرده بود. چادویک به سرعت متوجه شد بسیاری از این قوانین برای لندن ۱۸۳۰ به هیچ وجه مفید نیست و کمیسیون او را مأیوس کرد تا در مورد عملکرد و سوءاستفاده از این قوانین گزارش تهیه کند.

چادویک دستگیری ناپذیر بود. فعالیت شبانه‌روزی و سرسختانه او برای اصلاحات قانونی شروع شد و ترجمه می‌داد به جای مراجعه به گزارش‌های آدریس، خودش شرایط موجود را از نزدیک ببیند.

گزارش رک و خشن او در مورد وضعیت لندن و طبقه کارگر و به خصوص توصیفاتش در مورد خانه‌های فرسوده، بیماری‌های مختلف، عدم وجود فاضلاب، نبود آب بهداشتی، فقر و میزان بالای مرگ و میر به خصوص در حاشیه شهر؛ آنچنان تن و بدن پارلمان را لرزاند که به زودی در سال ۱۸۳۴ در قوانین مربوط به طبقه ضعیف و قوانینی که سیاست کنترل مرکزی داشتند، تغییرات عمده‌ای را اعمال کرد.

اصلاحات قانونی بزرگی انجام شده بود. کمیسیون که در ابتدا هدفش کاهش فقر بود (که یک هدف اقتصادی به نظر می‌رسید)، اصلاحاتش را در زمینه بهداشتی و مدیریت شهری آغاز کرد چون به این نتیجه رسید که فقر نتیجه مستقیم بهداشت ضعیف است. چادویک اعلام کرد برای از بین بردن بیماری ابتدا باید علل فیزیکی آن را از بین برد و کمیسیون از گروه‌های اقتصادی خواست تا در این راه گام بردارند.

با وجود مخالفت‌های بسیار، چادویک تا مدت‌ها بعد در مقام یک مشاور قانونی و بهداشتی پارلمان باقی ماند اما تحقیقاتش را درباره طبقه ضعیف رها نکرد. مطالعات دقیق او در مورد جزئیات زندگی مردم فقیر و همچنین مقیاس‌های سلامت عمومی باعث شد تا در سال ۱۸۴۲، یک کتاب جامع سه جلدی با نام «مطالعه‌ای در مورد وضعیت بهداشتی طبقه کارگر در بریتانیا کبیر» به چاپ برساند که حادثه‌های بزرگ در تاریخ علوم اجتماعی محسوب می‌شد. این کتاب حاوی توصیف دقیق جزئیات و همچنین تصاویر گرافیکی متعددی بود که نشان می‌داد چگونه آلودگی‌های داخل آب، هوا، خاک و محیط اطراف می‌تواند عامل مهم گسترش بیماری‌ها باشد.

اقدام‌های پیگیرانه چادویک باعث شد تا در سال ۱۸۴۸ قوانین درباره سلامت عمومی و جلوگیری از گسترش بیماری و عفونت‌زدایی نیز تصویب شود.

تا مدت‌ها بعد اطلاعات جامع او در مورد وزارتخانه‌ها، قانون‌گذاری، آمار، بهداشت عمومی و مهندسی ساختمان باعث شده بود چادویک همیشه به عنوان یک مشاور مهم برای قانون‌گذاری‌ها مطرح باشد و به دلیل همین اقدام‌ها لقب «سر» دریافت کند.

«پدر علم بهداشت محیط» در سال ۱۸۹۰ و در سن ۹۰ سالگی از دنیا رفت. در وصیتنامه او مبلغ زیادی برای برپایی یک مؤسسه خیریه تحقیقاتی برای اصلاح و بررسی قوانین بهداشتی و وضعیت سلامت در نظر گرفته شده بود. گروه مهندسی ساختمان کالج سلطنتی لندن نیز یک مقام علمی تحت عنوان «درجه استادی چادویک» در نظر گرفت. درجه‌ای که تا کنون نیز باقی مانده است.

در اوستا به بیماری‌های واگیردار می‌گویند: استرم. (اس) یعنی شتاب و (تر) هم به معنای گذر است یعنی بیماری‌ای که با شتاب می‌گذرد

«من فریدون جنیدی هستم، بنیان‌گذار بنیاد نیشاپور؛ فقط همین را می‌گویم و وقتی می‌خواهم خودش را بیشتر معرفی کند می‌گوید: «منی خواهم عنوان‌ها و القابم را بر سر جوانان ایران زمین بکوم. برای من همین بس است که خدمتگزار فرهنگ ایران باشم». فریدون جنیدی مانند نیای بزرگش فردوسی، سی سال روی شاهنامه کار کرده و آن را تصحیح و بیت‌های افزوده را جدا کرده است. کتاب دیگری را هم با نام «داستان ایران» در دست نگارش دارد. «زندگی و مهاجرت آریاییان» و «حقوق جهان در ایران باستان» هم نام آثار دیگر اوست. برای من که در «طبیب» می‌نویسم بهانه خوبی است که ریشه‌ها و سرچشمه‌های پزشکی و بهداشت در ایران باستان را از او یاد بگیرم. برای همین سری به خانه‌اش در بنیاد نیشاپور می‌زنم. آنجا که می‌گوید سرای همه فرزندان ایران است. جایی که با مویز سمرقند از آن پذیرایی می‌کند. آنجا که روزگاری افشین، پسر روانشادش که پزشک هم بود، نفس می‌کشید. آنجا که قلب ایران است.

استاد، در رویکردهای نوین علمی جهان، مقوله سلامت به دو دسته بهداشت و درمان تقسیم‌بندی می‌شود. می‌خواستم از سابقه این تقسیم‌بندی در ایران باستان بپرسم؟

«این کار در زمان جمشید انجام شده است. شاهنامه می‌گوید: پزشکی و درمان هر دردمند/ در تندرستی و راه گزند. مصراع اول به درمان و مصراع دوم با تعبیر «در تندرستی» به بهداشت اشاره می‌کند. حالا اگر بخواهید بزرگی کار نیاکانمان را دریابید، باید ببینید جمشید در چه زمانی بوده است. ما در بنیاد نیشاپور به باری دکتر بریران، زمین‌شناس برجسته جهانی، کارهایی کرده‌ایم که بتوانیم زمان را در تاریخ ایران با تغییرات زمین بسنجیم. به این صورت که رویدادهای زمین‌شناسی را که آثار آن باقی مانده است، با وقایع تاریخی کتاب‌های ایران باستان، اوستا و شاهنامه مقارن کنیم. به این ترتیب باید بگویم این کتاب‌ها برای ما ارزش تاریخی هم دارند. طبق این مطالعات، دوره جمشید مقارن با یخبندان عظیمی است که از ۱۶۰۰۰ سال پیش آغاز شده و

۱۰۰۰۰ سال پیش به پایان رسیده است. در وندیداد درباره ناخن آمده که به تعداد دهها، صدها، هزارها یا بی‌شمار بی‌شماران از (دروغ نسوه) زیر ناخن جمع می‌شود و این چیزی نیست غیر از همان میکروب. بنابراین مرسوم بوده که ناخن خود را زیر خاک پنهان می‌کردند. این فرمان چند هزارساله هنوز هم در بین روستاییان ما اجرا می‌شود که ناخنشان را در پاشنه در می‌ریزند یا در باغچه حیاط زیر خاک دفن می‌کنند. در اوستا به بیماری‌های واگیردار می‌گویند: استرم. (اس) یعنی شتاب و (تر) هم به معنی گذر است. یعنی بیماری‌ای که با شتاب می‌گذرد و این تعالیم بهداشتی برای پرهیز از چنین بیماری‌هایی بود. در رساله کوچکی به نام (ماه فروردین روز خرداد) آمده که برای نخستین بار جمشید «استودان کردن» را به مردم آموخت. استودان کردن یعنی جایی بر فراز

نگاهی به پزشکی ایران باستان در گفت و گو با فریدون جنیدی

افتخار سوخته در جمجمه دخترک

پزشکان فرزانه گرد آمدند همه یک به یک داستان‌ها زدند

نیاسیفی مقدم

کوه‌ها که روی آن پوشش سنگی بود و مردگان را در آنجا قرار می‌دادند.

می‌گویند ما در ایران باستان قرنطینه داشتیم؟ درست است! اگر کسی می‌خواست از خارج از کشور به ایران بیاید، او را به مدت نه شب در جایی که امروز به آن قرنطینه می‌گویند، نگه می‌داشتند و آن زمان به آن «نسوه خانه» می‌گفتند. «نسوه» به معنای «نه شب» است که می‌خواستند در این فرصت به اصطلاح دوره کمون بیماری طی شود و اگر کسی بیمار است او را به کشور راه ندهند. ایرانیان «دیومرگ» یا همان «گند» یا «میکروب» را می‌شناختند و به همین دلیل است که به گفته تاریخ‌نویسان یونانی آب را در آن سرزمین‌ها که برای نخستین بار جمشید «استودان کردن» را به مردم آموخت، استودان کردن یعنی جایی بر فراز

خالی نبندید!

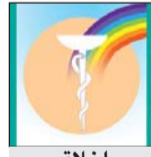

قانون

مترقی جلالی فخر- بدون شک کار ما با اغذیه فروش‌ها، فروشندهگان اوتومبیل، کاسب‌کارهای بازاری و صاحبان این جور حرفه‌ها فرق می‌کند. شاید به همین دلیل باشد که نزدیک به بیست و چند ماده در مورد

چگونگی تبلیغ صاحبان حرفه‌های پزشکی وجود دارد. اولی اینکه اعضای سازمان نظام پزشکی غیر از نام و نام خانوادگی، تخصص، نشانی و شماره تلفن- مطب حق درج هیچ اطلاعات دیگری را در آگهی‌هایشان ندارند. متعاقب همین ماده، قانون دیگری وجود دارد که بر اساس آن پزشکان و دندان‌پزشکان از اینکه در تابلو، سرنسخه و یا آگهی‌های روزنامه‌ها خود را معالجه بیماری خاص معرفی کنند، منع می‌شوند. از همه اینها مهم‌تر آن است که پزشکان فقط در موارد زیر اجازه درج آگهی در روزنامه‌ها یا مجله‌ها را دارند: ۱- اعلام افتتاح مطب و محل کار ۲- اعلام مسافرت ۳- بازگشت از مسافرت ۴- تعطیلی مطب.

اخلاق پزشکی در زمان ارجاع بیمار

اخلاق

۲- زمان ملاقات با پزشک متخصص ۳- دلایل ارجاع ۴- اطلاعات زمینه‌ای از بیمار ۵- اورژانس بودن مشکل بیمار ۶- نیازهای درمانی که مربوط به مشکل اصلی بیمار نیستند.

اطلاعاتی که پزشک ارجاع‌دهنده باید به بیمار بدهد عبارتند از: ۱- توضیح دلیل ارجاع ۲- اطلاعات کامل از پزشک دوم ۳- در صورت امکان مشخص کردن وقت ملاقات با پزشک دوم ۴- توضیح در مورد حق ویزیت پزشک دوم و مخارج ارجاع بعد از انجام مشاوره، پزشک متخصص باید این اطلاعات را به پزشک مشاوره‌دهنده بدهد: ۱- شرح مکتوب یافته‌های بالینی ۲- توضیح در مورد درمان بیمار ۳- پزشک متخصص در صورت نیاز به ویزیت مجدد باید پزشک مشاوره‌دهنده را مطلع کند. بیمار باید به پزشک اول هم مراجعه کند تا در صورت نیاز درمان مشکلات دیگر هم برای او انجام شود ۴- توضیح در مورد عواقب رعایت نکردن نتایج مشاوره ۵- توضیح مخارج و هزینه درمان

در وندیداد در بخش پشتیبانی از کودکان، دارو دادن پیرزنان برای افکندن فرزند از زهدان مادر سریچی شمرده می‌شود

مقوله پزشکی بزئیم:

به استناد وندیداد، ما در گذشته‌ها کارد پزشک (جراح)، دارو پزشک، دامپزشک، دادپزشک (پزشک قانونی) و روان‌پزشک (مانتر نیشز) داشته‌ایم که با گذشت زمان به درمان روان می‌پرداخته است.

پس پزشکی قانونی و مسائل نظام پزشکی هم در کار بوده است؟

در وندیداد یکی از گونه‌های سریچی از داد پزشکی آورده شده: «در بخش پشتیبانی از کودکان، دارو دادن پیرزنان برای افکندن فرزند از زهدان مادر سریچی شمرده می‌شود. در در پانزدهم وندیداد، بندهای نهم تا بیستم، درباره دختران باکره‌ای که به‌وسیله مردان آبیست می‌شوند. آمده که: چنین دختران نباید از شرم مردمان به زهدان خویش زخم (شربه) زند و کودک را بیندازند و آمده که در زمان بزرگ شدن چنین کودکانی هزینه زندگی کودک و مادر بر شانه مردی است که فرزند را پدید آورده است.

در مورد کارد پزشکی، یعنی ما جراحی داشته‌ایم؟

خبر شگفت اکتشاف شهر سوخته سیستم برای پاسخ شما کفایت می‌کند. در آنجا جمجمه یک دختر ۱۶ ساله پیدا شد که تکه‌ای از استخوان Parietal راستش را برداشته بودند. این اکتشافات در سال ۵۶ به سرپرستی دکتر منصور سجادی در ۵۵ کیلومتری زابل صورت گرفت و قدمت جمجمه به دست آمده ۴۸۰۰ سال بود. علت عمل جراحی ابتلای این دختر به بیماری هیدروسفالی بوده است و ترمیم شدگی جمجمه نشان می‌داد که این دختر حداقل شش ماه بعد از عمل زنده مانده است. پس از عفونت عمل به او آسپیسی نرسیده بود. اصلاً شما فکر کنید آن اره چه اره ظریفی بوده که به مغز آسیب نرسانده است. داشتن و ساختن چنین اره‌ای خود یعنی مهندسی پزشکی. جالب این است که این اره را «پلشت بری» یا ضدعفونی هم کرده بودند که احتمالاً به وسیله خاکستر بوده است. رئیس دانشگاه زابل زمانی که من در زابل بودم به من گفت: امروزه در زابل امکان چنین جراحی‌ای وجود ندارد که این واقعا نراحت کننده و عبرت‌آموز است.

فرزندان طبیب

کودکانمان برای برخورداری از بهداشت روانی بهتر به چه چیز نیاز دارند؟

۱- دوست داشتن

هر کودکی احتیاج دارد احساس کند: - دوستش داشته و داند و او را می‌خواستند. - وجودش برای کسانی مهم و باارزش است. - افرادی در اطرافش هستند که او را در برابر حوادث یا خطرهایی که ممکن است برایش رخ دهد حمایت می‌کنند.

۲- امنیت

هر کودکی احتیاج دارد بداند: - خانه‌اش مکانی امن است. - والدین یا بزرگسالانی که از او حمایت می‌کنند همیشه در دسترس خواهند بود، به خصوص در مواقع بحرانی که احتیاج بیشتری به آنها دارد.

۳- مورد قبول بودن

هر کودکی احتیاج دارد باور کند: - او را به خاطر خودش دوست دارند، درست همان‌طوری که هست.

- او را همیشه و در تمام ايام دوست دارند، نه فقط زمانی که مطلق خسته و ایده‌آل دیگران رفتار کند.

۴- کنترل

هر کودکی احتیاج دارد بداند: - برای آنچه او اجازه یافته انجام دهد محدودیت‌هایی وجود دارد و اینکه این محدودیت‌ها باید رعایت شود.

- گرچه داشتن احساس حسادت یا عصبانیت ایرادی ندارد و منطقی است، اما اجازه ندارد زمانی که چنین احساساتی دارد به خود یا دیگران صدمه بزند.

۵- هدایت

هر کودکی محتاج داشتن: - کمک دوستانه‌ای است تا یاد بگیرد چطور با اشخاص و اشیاء رفتار کند.

- کمک بزرگسالانی است که در اطراف او هستند تا به او نشان دهند چطور خودش را با دیگران همراه و هماهنگ کند.

۶- استقلال

هر کودکی احتیاج دارد بداند: - برای سعی و کوشش او برای بزرگ شدن از طریق برخورد با چیزهای جدید تشویق خواهد شد.

- به او و توانایی‌هایش برای انجام کارهایی که خودش انجام می‌دهد، اعتماد و اطمینان وجود دارد.

۷- حمایت

هر کودکی باید احساس کند: - از صدمه خوردن محافظت می‌شود. - وقتی با موقعیت‌های عجیب، ناشناخته و ترسناک روبرو شود، کسی آنجا خواهد بود که به او کمک کند.

۸- ایمان

هر کودکی احتیاج دارد که: - یک سری معیارهای اخلاقی برای اینکه با آنها زندگی کند داشته باشد.

- باوری از ارزش‌های انسانی مانند مهربانی، شهامت، صداقت و عدالت داشته باشد.

انجمن روان‌پزشکی کودک و نوجوان

چراغ

تنها عشق است که معنایی به زندگی می‌بخشد، با تبدیل آن به چیزی بی‌معنا. چگونه بیش از این بگویم: زندگی از من می‌گریزد. زندگی به سوسی من بازمی‌گردد. مگر غیبت، در روشنائی فکری بی‌تفاوت درباره اندیشه‌هایم. در نابی نگاهی بی‌تفاوت به امیال، زندگی من دور از من شکفته می‌شود در مهدکودک... آن را با غرور در آسمان بازمی‌یابم، آسمان مادی که به رنگ آبی و طلایی نقش زده شده است.

از کتاب ستایش هیچ کریستین بوین تولد ۱۹۵۱ مترجم: سیریو خزانلی

عکس نوشت

خیلی از بیماران برای حل مشکلاتشان از اینترنت استفاده می‌کنند. مجبور شدم اسامی را Dr.Google بگذارم.

تیمورزاده

شبه نام منبع علمی علوم پزشکی کشور
www.teimourzadeh.com
e-mail: info@teimourzadeh.com
۰۸ ۳۲ ۹۰۰ ۹۰
۸۸ ۹۵ ۱۱ ۱۲

قابل توجه دانشجویان و پزشکان عمومی

بها: ۳۹۵۰ تومان
پالتویی - ۲۶۶ صفحه
پاییز ۸۵

بها: ۴۹۵۰ تومان
پالتویی - ۲۶۲ صفحه
پاییز ۸۵

بها: ۶۹۵۰ تومان
پالتویی - ۳۹۳ صفحه
پاییز ۸۵

بها: ۳۹۵۰ تومان
پالتویی - ۲۸۱ صفحه
تابستان ۸۶

بها: ۲۹۵۰ تومان
رحلی - ۶۴ صفحه
بهار ۸۶

۱۱٪ تخفیف ارسال پستی

۱۶٪ تخفیف خرید حضوری

چاپ سوم